

УДК 658.56

МІЖНАРОДНІ СИСТЕМИ СЕРТИФІКАЦІЇ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОГО ТА ЕЛЕКТРОННОГО ОБЛАДНАННЯ

Г.І. Хімічева, доктор технічних наук, професор
Київський національний університет технологій та дизайну

О.В. Драгун, магістрант
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: міжнародні системи сертифікації, схеми сертифікації.

На міжнародному рівні діяльність із сертифікації здійснюється у рамках Міжнародної організації стандартизації (ISO) [1] та Міжнародної електротехнічної комісії (IEC) [2]. Для сертифікації електротехнічного та електронного обладнання доцільно застосовувати міжнародні системи сертифікації і такі як ІЕСЕЕ, СЕСС, Правила ЄЕК ООН.

Схема ІЕСЕЕ передбачає випробування електрообладнання на відповідність стандартам безпеки. Однією з найбільш розповсюджених схем в системі сертифікації ІЕСЕЕ є схема СВ (CB Scheme), яка спрямована на взаємне визнання результатів випробування та сертифікації, що здійснюється в країнах учасниках. Тобто це процедура з визнання результатів випробування електрообладнання на відповідність стандартам безпечності, які впроваджені в національних системах сертифікації. Членом даної схеми можуть бути тільки представники країн, які беруть участь в роботі системи. Для національного органу сертифікації існує три категорії членства:

1. визнання в країні сертифікатів Схеми СВ за вимогами одного або декількох стандартів ІЕС;
2. право видачі національним органом сертифікатів по Схемі СВ (для членства в цій категорії необхідно мати акредитацію однієї або декількох лабораторій за правилами, прийнятими в Схемі СВ ІЕСЕЕ);
3. асоційоване членство, що передбачене для тих, хто не готовий стати членом Схеми СВ.

Для того, щоб національний орган було прийнято в члени Схеми СВ необхідно подати заяву і пройти випробування на компетентність, вміння виконувати правила Схеми - СВ.

Головний критерій для визнання національного органу з сертифікації в Схемі - СВ досить жорсткий. Він стосується підтвердження органом своєї компетентності і передбачає необхідність проведення сертифікації на відповідність стандартам ІЕС не менше ніж по 10-ти заявках протягом 2 років. За позитивних результатів випробування претенденту надається статус члена Схеми СВ і право проводити сертифікацію електротехнічного обладнання, та додавати сертифікат відповідності вимогам стандарту безпеки ІЕС згідно Схеми СВ. Якщо досвід недостатній, то кандидат приймається умовно з випробувальним терміном на один рік.

Для отримання сертифіката по Схемі СВ є дві альтернативні процедури:

1) сертифікат СВ видає національний орган сертифікації після відповідних випробувань і при підтвердженні національним органом іншої країни;

2) сертифікат СВ видає національний орган сертифікації після того, як об'єкт сертифікації пройшов випробування в лабораторії, яка співпрацює з даним органом.

В Україні таке право має ДП «Укрметртестстандарт», яке визнано органом із сертифікації в системі ІЕСЕЕ (СВ Shema), в рамках якої сертифікати ДП «Укрметртестстандарт» визнаються в 53 країнах світу - членах цієї Системи [3].

Мета створення міжнародної системи ІЕС - встановлення єдиних вимог та методів оцінки відповідності, для того щоб результати визнавались у всіх країнах-членах системи без повторних випробувань.

В системі може приймати участь будь-яка країна-член ІЕС при наявності в ній національного органу зі стандартизації і сертифікації.

Важливим етапом сертифікації виробів електронної техніки в Системі ІЕС атестація підприємства-виробника, акредитація випробувальних лабораторій, перевірка відповідності використання НД (стандарту ІЕС) і приймання типу.

Міжнародною також вважається система сертифікації розроблена Європейською економічною комісією ООН Це система омологатії (сертифікації) обладнання шляхових транспортних засобів на відповідність Правилам ЄЕК ООН

Правила сертифікації даної системи передбачають використання єдиних технічних вимог, які розроблені експертами ЄЕК і охоплюють тролейбуси, автобуси, моторолери, мопеди, мотоцикли, легкові і вантажні автомобілі тощо. При підготовці технічних вимог до них враховуються вимоги стандартів ISO і ІЕС.

В Україні сертифікат згідно правил ЄЕК ООН має право видавати ДП «Укрметртестстандарт». Наявність такого сертифіката підвищує технічний рівень і безпеку шляхових транспортних засобів. Крім того сертифікат дає право підприємству маркувати продукцію знаком відповідності Е.

Список використаних джерел

1. Products/ ISOstandards/ ByTC/ casco/ Офіційний веб-портал ISO [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.iso.org/ru/standards.html>
2. The International Electrotechnical Commission) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.iec.ch/about/?ref=menu>
3. ДП «Укрметртестстандарт» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrcsm.kiev.ua/index.php/en/services-ua/standard-ua/inter-org-standard-ua>